

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS

MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVERN OG SØFART

JANUAR 1945

Social Sikkerhed for de Værnepligtige og deres Paarørende

Som bekendt enedes man i Hovedkomitéen for „Soldatens og Orlogsgastens Dag“ om at overdrage Løsningen af den organiserede Forsorg for de Værnepligtige og deres Paarørende til Staten og Lovgivningsmagten, men for at medvirke til denne Sags Løsning nedsatte Hovedkomitéen et Udvalg, der tiltraadtes af Formanden for Marineforeningen som Repræsentant for denne.

For at holde Medlemmerne underrettet om de Tanker, der ligger til Grund for Udvalgets Arbejde har Formanden for Soldaterforeningernes og Marineforeningens Militær-Forsorgs Udvalg, Grosserer JUL. SERLEV, paa Opfordring af Marineforeningens Formand, tilstillet „UNDER DANNEBROG“ nedenstaaende Artikel.

Der har i de senere Aar af og til været Diskussioner om de Værnepligtige og deres Paarørendes sociale Problem under Indkaldelsen, men til Trods for Omtale paa Rigsdagen og i Pressen er dette for vor Ungdom saa vigtige Problem endnu ikke blevet løst — skønt det faktisk har været aktuelt den sidste Menneskealder. Det er naturligvis klart, at Spørgsmaalet om en Social-Forsorg for vore Værnepligtige ikke kan løses under de nuværende Forhold, men det bør ikke forhindre, at Sagen diskuteres og holdes i Live, saaledes at det forberedende Arbejde er gjort inden den Dag kommer, hvor der er Chance for at faa truffet en Afgørelse.

Nu maa man ikke tro, at der ikke hidtil har været Adgang for de Værnepligtige og deres Paarørende til i Trængsttilfælde at faa Hjælp. Det har der, men paa en saadan Maade at de Værnepligtige i Stedet for at faa Fornemmelsen af social Retfærdighed tværtimod er blevet behandlet ganske *vilkaarligt*, hvad Hjælp saavel til dem selv som til deres Paarørende angaar.

De Bestemmelser, hvorefter Hjælpen ydes, findes i Lov om offentlig Forsorg (Socialloven), hvilket vil sige, at Ydelsen af Hjælp bliver et indre kommunalt Anliggende, i Stedet for, som det burde være, et Statsanliggende. Det er de forskellige sociale Udvalg, der skal bedømme og afgøre de forskellige Tilfælde efter nogenlunde de samme Regler, hvorefter f. Eks. arbejdsløse Personer behandles. Der ligger heri en Uretfærdighed mod de Værnepligtige, idet de, hvis de f. Eks. under Indkaldelsen modtager Kommunehjælp, er forpligtet til i Lighed med de Arbejdsløse senere at tilbagebetale den ydede Hjælp. Naturligvis er dette et skævt Forhold, idet det jo er Staten, der gør den Værnepligtige „arbejdsløs“, og det derfor maa paahvile Staten paa alle Maader at holde ham skadesløs i den Periode, hvor Staten tager ham væk fra hans Arbejde og forhindrer ham i at opfylde de Forpligtelser, han har paataget sig og været i Stand til at opfylde i det civile Liv. Det maa naturligvis ikke være saaledes, at en Person, der har stiftet Hjem og er begyndt at komme i Vej, blot fordi han bliver genindkaldt til Militærtjeneste og derved opfylder den Pligt, Samfundet paalægger ham, bagefter skal føle sig svigtet af det samme Samfund ved at se sit Hjem mere eller mindre opløst og sig selv paa Grund af økonomiske Vanskeligheder sat saa langt tilbage, at han omtrent maa begynde forfra igen.

Man maa heller ikke være blind for den rent psykologiske Side af Sagen, idet det kan være yderst ubehageligt for en Indkaldts Hustru at skulle henvende sig paa et Socialkontor og der lade sig underkaste en ikke særlig diskret Afhøring om de mest intime Forhold, hvorunder hun — saaledes som det virkelig er sket — kan risikere at faa stillet det latterlige Spørgsmaal, om Manden dog ikke kan spæde noget til Hjemmets Opretholdelse til Trods for, at man ved, at han kun tjener cirka en Krone om Dagen under Indkaldelsen.

Er det galt fat med de Genindkaldtes Socialforsorg, stiller Forholdene sig endnu værre, hvad angaar de unge, der første Gang indkaldes, eller for de Befalingsmænd, der i umiddelbar Fortsættelse af Rekruttiden ligger inde til pligtig Tjeneste, idet disse Kategorier kommer ind under en hel anden Paragraf i Socialloven — Prgf. 292. Denne Paragraf foreskriver, at Hjælpen ydes som Kommunehjælp, hvilket bl. a. vil sige, at den kan kræves tilbagebetalt, og yderligere foreskrives det, at Hjælpens Størrelse ikke kan overskride, hvad der kunde have været ydet den paagældende som Invalidere, hvilket er et ret kummerligt Beløb. Der er vist ingen Tvivl om, at saavel de Indkaldte, der tjener Fædrelandet, saavel som disses Paarørende føler det som en Skam, at de uden egen Skyld skal gaa Tiggergang til Socialkontorerne. Det burde være en Selvfølge, at en Mand, der indkaldes til Tjenesten, ikke samtidig skal have Bekymringer for, hvorledes Hjem, Kone og Børn skal klare sig, mens han tjener Fædrelandet. Hans Paarørende maa heller ikke, hvis det er nødvendigt at søge Hjælp, betragtes som besværlige Supplikanter eller udsættes for at faa en Fornemmelse af, at de skulde gaa en ydmygende Tiggergang, saaledes som det hidtil har været Tilfældet. Man kan ikke forvente en usvækket Respekt og Kærlighed i hele Folket for vore Værn, saalænge vi ikke giver vore Værnepligtige social Sikkerhed og social Retfærdighed. Den Hjælp, det er nødvendigt at give de Værnepligtige og deres Paarørende, maa naturligvis ikke — saaledes som det hidtil har været Tilfældet — ydes som en Almisse, men som en Ret i Lighed med, hvad der er Tilfældet i Svejs og Sverige, hvor man begge Steder har en moderne Militær-Forsorgslov.

Hvis man nu spørger, hvilke Krav der stilles til en retfærdig Militær-Forsorgslov, maa det første Krav blive, at der indføres saadanne Bestemmelser, at de Værnepligtige ikke underkastes de samme Regler, som er angivet i Socialloven med Hensyn til Ydelsen af Understøttelse til Arbejdsløse. I det hele taget bør Reglerne for Hjælp til de Værnepligtige og deres Paarørende ikke være inkorporeret i den almindelige Sociallovgivning, men bør sammenfattes i en særlig Militær-Forsorgslov. En saadan Lov burde yderligere administreres af Værnene selv og ikke af de Organer, der administrerer Understøttelsen til andre Personer, der er i Trang. Det vil her være umuligt at komme ind paa alle de Ændringer i den bestaaende Lovgivning, som en saadan moderne Militær-Forsorgslov naturligt maa afstedkomme, men Aanden i en saadan ny Lov maa i Korthed sagt være den, at vor Ungdom vil komme til at betragte det som et Æreshverv at blive indkaldt til Tjenesten, og at de paa Forhaand er sikker paa, at de og deres Paarørende ikke selv kommer til at betale for Æren.

Jul. Serlev.

NYTAAR 1945

Marineforeningens Formands Nytaarshilsen ved
Københavns-Afdelingens Møde den 8. Januar 1945.

Paa Opfordring af Afdelingens Formand vil jeg gerne sige et Par Ord i Anledning af Nytaarsskiftet. Vi oplever jo nu paa andet Aar en Tid, hvor vort Søværn er opløst, og hvor vi ikke længere faar de friske Impulser fra vor Flaade. Vi maa derfor stille os klart, at det er i vor Forening, at Marinens Traditioner og Marinens Aand skal leve videre, og at denne Tid saaledes stiller særlige Forpligtelser til os, hvis vi skal svare til vort Navn og fyldestgøre vore Formaal.

Ogsaa vor Forening møder store Vanskeligheder; men vi maa gøre alt, hvad vi kan for at overvinde dem. Det er mig derfor en oprigtig Glæde, at Afdelingen har samlet os i Dag.

Et Folk, der ikke tror paa sin Fremtid, har ingen Fremtid. I vor Forening tror vi paa, at vor Orlogs- og Koffardimarine atter skal færdes frit paa Havene, vi tror paa, at de er uundværlige for vort Folks Eksistens, og vi sætter os til Opgave, at hver Mand i Landet forstaar det.

I Magsvejr, kan man sætte sig sorgløst hen og tale om gode, gamle Tider, men naar Stormen raser, maa man tage sin Tørn.

Hvor vanskelige Tiderne end er, saa kan vi i alt Fald gøre dette at bygge vor Forening op, saaledes at den staar klar og stærkt udbygget til at tage sine Opgaver op, naar Landet atter er frit.

Det er derfor en uafviselig national Pligt for hvert enkelt Medlem at arbejde for Marineforeningens Vækst. Ingen, der vil som vi, og som ifølge vore Love og Vedtægter kan være med, bør staa udenfor. Lad være det giver større Arbejde at blive mange, det skal og bør ikke holde os tilbage, thi den, der ikke vil frem, gaar tilbage.

Men naar vi er samlet i Dag, gælder vor første Tanke vor Konge, vi hylder ham i dyb Taknemlighed, og vor Konge skal vide, at vi som danske Mænd staar fylket om ham.

Jeg beder Eder derfor forene Eder med mig i et 9-foldigt Leve for Hans Majestæt Kongen.

FRA HOVEDBESTYRELSEN

Som Svar paa en Jule- og Nytaarshilsen modtog Marineforeningens Formand følgende Telegram fra Foreningens Æresformand, Hans kongelige Højhed Kronprinsen:

Beder Dem og Marineforeningen modtage de bedste og varmeste Ønsker for det nye Aar.

Frederik.

Marineforeningens Æresmedlem, Oversøminemester, Løjtnant H. P. Rasmussen, har haft den store Sorg at miste sin Hustru den 2. Januar.

Da Løjtnant Rasmussen paa Grund af svigtende Syn ikke kan takke hver især, beder han ad denne Vej Kammeraterne modtage en hjertelig Tak for al venlig Deltagelse i hans dybe Sorg.

Medlemstilgangen

var i December 142 Mand, nemlig: Aarhus 5, Assens 2, Birkerød 7, Bornholm 4, Esbjerg 14, Fanø 47, Frederiksborg 6, Frederikshavn 1, Frederikssund 1, Hadsund 2, Helsingør 3, Hirtshals 1, Holstebro, Horsens 2, Kalundborg 2, Kerteminde 1, Korsør 2, København 6, Lemvig 5, Løgstør 7, Middelfart 2, Nykøbing Sj. 2, Odense 4, Præstø 1, Skagen 3, Skive 1, Slagelse 1, Svendborg 3, Stevns 5, Vordingborg 1.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Hadsund Afdelingen har afholdt Forskegilde den 18. November. De 3 Bakker var fuldt besat, og flere nye Kammerater faldt godt til i Kredsen, saa Aftenen forløb i ægte maritim og national Aand med gode Taler, Sange og Skibshistorier til 6 Glas paa Aftenvagten.

Struer Afdelingen har haft en vellykket Ulkeaften den 7. December. Formanden rettede en særlig Velkomst til de nye Kammerater, som var mødt for første Gang, samt til 3 Gæster fra Thyborøn. En Indsamling til Prins Valdemars Fond indbragte i Aftenens Løb 38,04 Kr.

Hjørring Afdelingen fejrede den 10. December sin 1-aarige Stiftelsesfest med stor Tilslutning. Efter Formandens Velkomst udbragte Forsvarsbrødrenes Formand et nifoldigt Leve for Kongen. Foreningen modtog i Dagens Anledning forskellige Gaver, bl. a. en Træfigur af NEPTUN, som i sin højre Haand holder en Skibsklokke, ligesom forskellige Kammerater forærede en flot Minebøsse. Redaktør Thüis fortalte om Tildragelser omkring Afstemningen i Sønderjylland, og i den omdelte Skibspost var der flere Pakker fra „den sorte Børs“ med Tobak og Cigarer, hvis Opkrævningsbeløb ubeskaaret gik i den nye Minebøsse. I Festen deltog ogsaa Kammerater fra Lemvig og Thyborøn, som bragte Hilsen fra deres Afdeling.

Lemvig Afdelingen afholdt den 13. December Bestyrelsesmøde, hvor Afdelingens aarlige Juleuddeling til Ensomme og Gamle fandt Sted. Takket være nogle enkelte Medlemmers Godhed kunde Bestyrelsen uddele det hidtil største Beløb: ialt 800 Kr. Fra Afdelingens Kasse blev der til „Georg Stage Fondet“ ydet et Tilskud paa 200 Kr., saaledes at Fondet nu har et anseeligt Beløb til Raadighed til Ekvipering af en Elev til Skoleskibet.

Aarhus Afdelingens Medlemsmøder afholdes indtil videre den 1ste Søndag Formiddag i hver Maaned i Marinestuen.

Esbjerg Afdelingen afholdt den 22. December en vellykket Julefest. Om Eftermiddagen var der Juletræ for ca. 300 Børn, og om Aftenen fortsattes med et vellykket Bal for Medlemmerne med Damer.

Randers Afdelingen afholdt den 27. December for 25de Gang sin Julefest under stor Tilslutning. Formanden indledte med en smuk og alvorlig Tale, derefter var der Juletræsfest for Børnene, hvorpaa Formanden paa den traditionelle Maade overrakte Marineforeningens Emblem til de nye Medlemmer, og Aftenen sluttede med en Svingom.

Stevns Afdelingen. Den 21. December begravedes Gaardejer *Hans Chr. Nielsen*, Holtvig, under stor Deltagelse. Marinekamerater stod Æresvagt ved Kisten, og Afdelingens Flag ledsagede vor gode Kammerat til hans sidste Hvilested.

En god dansk Mand, som vil savnes i vore Rækker, er gaaet bort.

Ære være hans Minde!

Nytaarsdag afholdtes i Zions Kirken i Esbjerg en Mindegudstjeneste for de forulykkede Esbjergfiskere. I den smukt pyntede Kirke var der ophængt et stort Antal Foreningsfaner, heriblandt ogsaa Marineforeningens Flag. Efter Provst *Kjærgaards* Mindetale oplæste Pastor *Bentzon* Navnene paa de 12 Fiskere, som havde sat Livet til paa Havet i 1944.

Ære være deres Minde!

Københavns Afdelingens Formand fylder 70.

I Anledning af, at Københavns Afdelingens Formand, Afdelingsarkitekt *E. W. Marston*, den 20. Februar 1945 fylder 70 Aar, vil der *Søndag den 25. Februar 1945 Kl. 1200* blive arrangeret en Frokost i Haandværkerforeningens Lokaler, Dr. Tværgade 2.

Arkitekt Marston har gennem Aarene udført et meget stort og betydende Arbejde indenfor Marineforeningen — lige fra dens Oprettelse i 1913 —, og Afdelingens Bestyrelse er derfor af den Formening, at Medlemmerne ved denne Lejlighed vil føle Trang til at vise vor Formand al den Honnør, som han fortjener.

Vedrørende Arrangementet for Frokosten vil nærmere Meddelelse blive udsendt — idet dog Prisen allerede kan meddeles som 8 Kr. pr. Kuvert.

Indtegning og Afhentning af Billetter sker ved Henvendelse til Afdelingens Kontor, Sct. Pauls Plads 10, Kbhvn. K., Telf. Byen 2348, Kl. 12—14.

O. Eriksen . M. Hornung. A. F. Larsen. Fr. Landt. Peter Jensen. H. Christiansen. A. Holst. H. Høffding.

60 Aar.

Den 17. Januar fylder Marinemaleren, Lods *Fr. Landt* 60 Aar. Landt, der har taget sine Navigationseksaminer fra Bogø Navigationsskole, var i 1908 med Ekspeditionsskibet „Tjalfe“ paa Grønland. Fra 1909 til 1941 virkede han som Lods ved Københavns Lodseri og var som saadan kendt og afholdt i vide Søfartskredse.

Samtidig dyrkede han Malerkunsten, og som naturligt var, hentede han sine Motiver fra Søen. Billeder af Skibe og Hav, netop som Sømandens Øje fanger dem, gør, at Marinemaleren Landts Værker værdsattes og skattes Landet over. I 1936 deltog han som Marinemaler i Kongeparrets Rejse til Færøerne og Island.

Gang paa Gang har *Landt* skænket Billeder til Marineforeningens Københavns Afdeling, hvor han er Bestyrelsesmedlem, og til Skyttelavet. Gennem sine store Gaver har han vist Eksempel paa sand Kammeratskabsfølelse og levende Interesse for Marineforeningens Trivsel.

Blandt *Landts*' ypperste Billeder skal blot nævnes „Peder Skram staar Drogden ud“ — som Marineforeningens Medlemmer skænkede Formanden til 60 Aars Fødselsdagen i Fjor, samt Billedet af Kongeskibet „Dannebrog“, der bortloddes af Skyttelavet i næste Maaned.

Ny Fører for Skoleskibet »Georg Stage«.

Da Skoleskibet „Georg Stage“'s Fører gennem 27 Aar, Kaptajn *J. B. Juncker*, ved Aarsskiftet paa Grund af Alder har trukket sig tilbage, har Stiftelsens Bestyrelse i hans Sted ansat Skibets mangeaarige Overstyrmand, *I. P. Svendsen*, i den betydningsfulde Stilling som Fører af Skoleskibet, og bedre Mand til at afløse Kaptajn Juncker kan vist ikke findes.

Kaptajn Svendsens lange Tjenestetid og Indleven med Traditionerne i det smukke lille Skoleskibs Uddannelse af de helt unge er en Borgen for, at den gode Uddannelsesform og det maalbevidste Arbejde, der af Chef og Officerer i „Georg Stage“ gøres for dansk Ungdom, vil blive fortsat i samme Spor og Aand.

Samarbejdet mellem Kaptajn Juncker og Overstyrmand Svendsen i det kvarte Aarhundrede, de har traadt Plankerne sammen — først i det gamle — senest i det nye Skoleskib, har været af stor opdragende Betydning for Drengene. De lærte Respekt og Ærbødighed for Skibets Chef og Næstkommanderende samtidig med, de tilegnede sig de grundlæggende Kundskaber i Sømandens Gerning, men de fattede ogsaa hurtigt, at der bag Kaptajn Junckers stille, afmaalte Væsen og Overstyrmand Svendsens raske og saftige Sprog bankede to varme Hjerter for dansk Sømands ungdom, hvis Ve og Vel laa disse Mænd saa stærkt paa Sinde.

Som ny Overstyrmand er samtidig ansat „Georg Stage“'s hidtidige 2. Styrmand, *I. P. Nørgaard*, der herigennem er fuldt fortrolig med Skoleskibets Virksomhed og gode Traditioner, saaledes at den nye Ledelse ganske naturligt vil fortsætte Arbejdet ad de vante, gode Veje — og heri vil Kaptajn Juncker, som nu er indtraadt i Stiftelsen „Georg Stages Minde“'s Bestyrelse som Skibsinspektør, fortsat kunne støtte den.

Fra Hav og Havn

Bølgenes Højde

I Aarene før Krigen blev der i det nordlige Atlanterhav ved Hjælp af de saakaldte stereofotogrammetriske Maalinger foretaget Undersøgelser af Spørgsmaalet om, hvilken Højde en Bølge kan naa. Den største maalte Bølge viste sig at være 16 Meter høj, og det største „Bølgebjerg“ 18½ Meter, medens Afstanden fra Bølgekam til Bølgekam var 250 Meter. I Tilfælde af Stormflod mener man dog, at Bølgerne skulde kunne naa en Højde af 20 Meter med en Bølgeafstand af over 300 Meter. I Almindelighed er Bølgerne selv ved oprørt Sø dog betydeligt mindre. Ved Vindstyrke 9 er Bølgehøjden i det nordlige Atlanterhav saaledes omkring 8 Meter.

Dansk Søfartstidende.

Nordvestpassagen gennemført paa 3 Maaneder.

Fra Lissabon meddeles, at Sergent *Larsen* af det beredne canadiske Politi har foretaget Sejladsen fra Halifax til Vancouver i 86 Dage. Fra Halifax gik Farten langs Grønlands Vestkyst og saa i nordvestlig Retning gennem Lancastersund og Barrowstrædet ind i Melvillebugten, derpaa i sydvestlig Retning gennem Prince-of-Wales-Strædet, Amundsen-Golfen og Beaufort-Søen til Herschel-Øen for endelig gennem Beringsstrædet at naa ud i Stillehavet.

Larsens Skib besøgte undervejs flere Politistationer og anlagde Levnedsmiddel-Depoter paa forskellige arktiske Kyststrækninger. Det maatte kæmpe med Storme og megen Taage, men sad intet Sted fast i Isen.

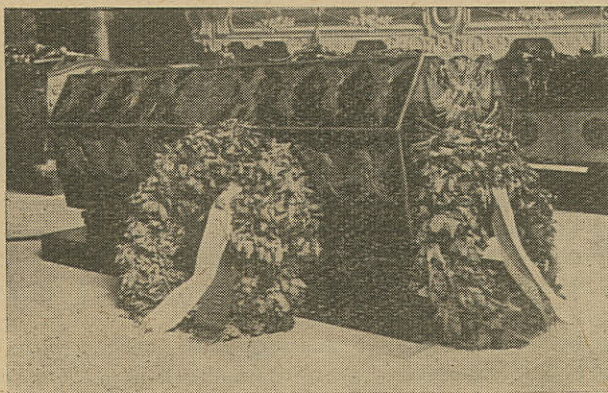
I 1903 foretog Amundsen med afdøde Kontreadmiral Godfred Hansen som Næstkommanderende i øst-vestlig Retning en Gennemfart af Nord-Vest-Passagen. Han lod sig i tre Aar drive med Pakisen. I 1940 foretog Sergent *Larsen* Turen i aabent Farvand med Motorskonnerten „Stroch“ i vest-østlig Retning. Den Gang tog Turen 28 Maaneder. Nu er den altsaa gjort paa mindre end 3 Maaneder.

Danmarksposten.

Skandinavisk Dykkerrekord

Fem af den svenske Marines Dykkere har forleden været nede paa 80 Meters Dybde og derved slaet den tidligere svenske Rekord paa 70 m og tangeret den engelsk-amerikanske Rekord paa 90 m for Dykning i almindelig Dykkerdragt og med den sædvanlige Lufttilførsel. „*Børsen*“.

Søkongens Sarkofag.

Paa 300-Aarsdagen for Søkampen paa Kolberger Heide — den 1. Juli 1944 — nedlagde Marineforeningen en Mindekrans paa den danske Søkong Christian den IV's Sarkofag i Roskilde Domkirke.

Radio-Telefonikursus i Thyborøn.

Thyborøn Havns Fiskeriforening har taget Initiativet til at lade afholde et Radio-Telefonikursus i Thyborøn Havneby ved Navigationslærer, Styrmand *Gudjohnsen*. Det skal begynde sin Virksomhed i Januar Maaned.

Hurtig Omlædning

To Fredericia-Tvillingbrødre laa som Værnepligtige i Marinen, og den ene af dem, *Frode*, fortæller, hvordan han og hans Broder, *Niels*, paa en saakaldt „Forældredag“ paa Kasernekibet *Fyen* var med til at lave et Nummer, der morede Tilskuerne meget, idet det gik ud paa at vise, hvor hurtigt en Orlogsgast kan klæde om.

„Først kom *Niels* frem i daglig blaas, som det hedder, og han fik Besked om at klæde om i Gymnastikdragt. Jeg havde i Mellemtiden taget Gymnastiktøj paa, og et Par Minutter efter at *Niels* var kommet ind, dukkede jeg frem.

En Del Befalingsmænd fra Hæren, der overværede det, begyndte at maabe over, at det gik saa hurtigt, men Kompagnichefen gav mig en Balle, fordi det havde taget saa lang Tid, og jeg blev saa sendt ned for at klæde om i feltmæssig Udrustning. Denne havde *Niels* imidlertid allerede taget paa, og næppe var jeg kommet ind, før han dukkede op, og nu skal jeg love, at Landhærens Befalingsmænd var ved at tabe baade Næse og Mund.

De klarede dog op, da vi bagefter kom frem begge to.“

Begge Tvillingebrødrene, der nu er Medlemmer af Fredericia-Afdelingen, gav ogsaa det ovenfor skildrede „Nummer“ efter Jubilæumsfrokosten om Bord i *Fyen* for et Par Aar siden til stor Morskab for Marineforeningens Jubilarer.

Bog anmeldelser.

Børup Sørensen: SYD FOR STENBUKKENS VENDEKREDS. Gyldendals Boghandel, Nordisk Forlag. 155 Sider. Kr. 7,50.

Forfatteren *Børup Sørensen* giver i ovennævnte udmærkede Bog om Australien, hvor han i en Aarrække har opholdt sig, baade spændende og levende Beskrivelser af denne store Verdensdel gennem Tiderne, dens Historie under engelsk Overhøjhed, som Deportationssted, som Guldgraverland og i vore Dage som Faareavls- og Landbrugsland. Det er en Bog, der paa en udmærket Maade udvider Kendskabet til det fjerne Land, og hvori selv de sidste Aars store Begivenheder i Østen og Japans Stræben efter Besiddelsen af det 5te Kontinent er levende beskrevet. *E. W. M.*

E. Briand de Crèvecoeur: OLFERT FISCHER, Københavns modige Forsvarer. Hirschsprungs Forlag. 283 Sider. Kr. 12,50.

Gennem denne letskrevne og underholdende, men tillige i høj Grad indgaaende og saglige Behandling af Søhelten *Olfert Fischers* Liv og specielt hans Manddoms Gerning som Københavns Forsvarer den 2. April 1801, har Chefen for Kystdefensionen, Kontreadmiral *Briand de Crèvecoeur*, paa en udmærket Maade udfyldt en Lakune i dansk Søkrigs-historie.

Bogen om *Olfert Fischer* er et Værk, som ikke alene af de sagkyndige, men af alle danske vil læses med stor Interesse, og ikke mindst indenfor Marineforeningens Medlemskreds er det et Værk, alle bør kende. *H. de L.*

Ved De —

at det svenske Panserskib „*Göta*“, bygget 1891 og udrangeret af den svenske Flaades Tal i 1943, i Modsætning til sit Søsterfartøj „*Svea*“ havde to helt firkantede Skorstene.

Limfjordens Færgfolk

— en særlig Slags Søfolk

Af

Skibsfører P. C. MOURITZEN, Sallingsund,
Medlem af Marineforeningens Hovedbestyrelse
og Formand for Nykøbing M. Afdelingen.

FEBRUAR 1945

Enhver, der interesserer sig for danske Samfundsforhold og har mere eller mindre Kendskab til Søfart og Fiskeri, ved, at disse Erhverv hyppigt kræver baade Konduite og Mod af deres Udøvere, naar det gælder om at klare en vanskelig Situation. Vi er derfor ogsaa stolte over det gode Omdømme, vore Søfolk og Fiskere har baade ude og hjemme. Der findes imidlertid en særlig Slags Søfolk, som de fleste har et meget ringe Kendskab til, og det er Færgfolkene. Ganske særlig i ældre Tider har disse ofte maattet yde en alvorlig Indsats i deres daglige Gerning for at opretholde Forbindelsen mellem Landsdelene. Et indgaaende Kendskab til de paa-gældende Farvande med deres specielle Strømforhold under alle tænkelige Vindretninger og -styrker og en absolut sikker Navigation er Forudsætningen for, at Færgen i daarligt og usigtbart Vejr følger sin Rute og Fartplan.

I ældre Tider, da Fremdrivningen udelukkende var baseret paa Haandkraft ved Brug af Aarer, stilledes der store Forordringer til Færgesætningernes Fysik. I Hundreder af Aar bestod Færgemateriellet i de indre danske Farvande af store, tunge, spidsgattede Kaage, roet ved Hjælp af 2—4 Aarer. Ved de betydeligste Overfarer i Limfjorden var de største Færgebaade ca. 20 Alen lange og godt 5½ Alen brede midtskibs. Af Last kunde de i godt Vejr indtage 20 fede Stude foruden en Del Passagerer.

Færgelær eller Anløbsbroer kendte man heller ikke til i ældre Tider. Ved Ind- og Udladningen benyttedes en Slidske, der lagdes op paa Fartøjets Kant, medens de Passagerer, der ikke var forsynede med Vandstøvler eller havde bare Ben, „vorde baaren“ — som der stod i de gamle Færgeregulativer — paa Færgemandens Ryg.

Gennem de fleste af Limfjordens Sunde kan der, naar Vinden stryger paa langs ad Fjorden, staa en svær Søgang, og samtidig løber der som oftest en haard Strøm. Under saadanne Forhold kunde Overfarterne med de gamle Færger hyppigt være meget vanskelige, og de krævede baade Mod og Kraft af Færgekarlene.

Ulykker med Tab af Menneskeliv, Dyr og Gods er da ogsaa indtruffet ved de fleste Overfartssteder, ikke mindst fordi Færgelærerne, for hvem det gjaldt om at pine saa meget som muligt ud af Privilegiet, ikke lod Materiellet holde i behørig sødygtig

Stand — eller fordi Færgebaadene for at indtjene saa meget som muligt og helst lidt til næsten altid var overlastede. Af saadanne Ulykker skal her omtales nogle enkelte Eksempler:

Den 1ste April 1723 forliste Sallingsundfærgen Kl. 10 om Formiddagen, hvorved der alene fra Mors omkom 20 Mennesker tillige med en Del Folk fra andre Egne i Jylland. Ved det samme Overfartssted maatte man Natten mellem den 8de og 9de April 1862 kaste Størstedelen af en Last Stude over Bord, for at Færgen ikke skulde synke.

I September 1792 da Færgen en Eftermiddag Kl. 5 skulde afgaa fra Hvalpsund til Sundsøre med ialt 23 Sallingbønder, 18 Faar og 36 Tønder Sæderug, kom den ud i haard Søgang, hvorved den tog meget Vand ind. Færgfolkene vilde have noget af den ombordværende Rug kastet over Bord for derigennem at lette Fartøjet, men ingen af Passagererne vilde ofre deres Rug. Et større Mundhuggeri herom opstod, hvorunder Færgen sank med hele sin Last. Kun tre Mand blev reddet, medens de øvrige 20 Passagerer sammen med Færgfolkene druknede.

Denne indenskærs Spølykke dannede Grundlaget for et i Efteraaret i Statsradiofonien opført Hørespil med Titlen: *Medens Maagerne skreg* —, hvori netop Skænderiet mellem Færgemand og Passagerer og disse sidste indbyrdes, akkompagneret af Stormens Susen og Maagerens Skrig, virkede meget illuderende.

Til Slut skal her blot gengives et Uddrag af en gammel Lig-tale over en Godsejer fra Mors, her udtaler Præsten følgende:

„Hvor sørgeligt, at den salig Godsejer skulde dø just nu, men saa skal og alle Godsejere“ — og efter at Præsten derpaa havde fremhævet den afdødes mange Dyder saa glimrende som vel muligt, fortsatte han:

„Men den salig Herre har ogsaa haft sine Prøvelser og Sorger. Saaledes skete det engang, at Færgen ved Sallingsund gik under med 24 af hans bedste og fedeste Stude, ej at tale om 4 Bønder, der ogsaa druknede.“

En gammel Rofærg fra Limfjorden. Færgen til Fur. Gengivelse efter Maleri af Hans Jensen 1917. Privateje.

Saaledes har hver Overfart sine Ulykkesdage med Storm og Uvejr, hvorimod Menneskemagt ofte har maattet stride forgæves, men dog paa en saadan Maade, at vi, der i Dag sejler med de moderne og kraftige motordrevne Færger, ofte tænker paa de gamle Rofærgers Besætninger med stor Beundring. De udførte mangt et Stykke Sømandsarbejde, som vor Tids Færgfolk ikke kan gøre dem efter.

FRA HOVEDBESTYRELSEN

Medlem af Marineforeningens Hovedbestyrelse og Formand for Københavns-Afdelingen Afdelingsarkitekt E. W. MARSTON'S 70 Aars Fødselsdag.

Naar Marineforeningens brave Kammerat *Marston* runder Bøjen ved 70 Aars Pynten, kipper vi Flaget ikke alene i Københavns Afdelingen, men overalt i Marineforeningen.

Fra sin tidlige Barndom, men navnlig efter Togtet som værnepligtig med Krydserfregatten „Fyen“ til Middelhavet i 1898—99, har *Marston* næret den dybeste Interesse for og Kærlighed til Orlogs- og Koffardimarinens.

Da Marineforeningen blev stiftet i 1913, deltog han i den stiftende Generalforsamling og indvalgte her i det Udvalg, som udarbejdede Foreningens Love, og Aaret efter, da Københavns Afdelingen blev stiftet, valgtes han til dennes Næstformand. I 1916 blev han Medlem af Afdelingens Skyttelav, hvoraf han blev Æresmedlem i 1921 og samme Aar Medlem af Marineforeningens Hovedbestyrelse. Da Digteren *Axel Juel* afgik som Redaktør af „Under Dannebrog“, overtog *Marston* dette vanskelige Hverv, og i 1929 efterfulgte han *Grosserer Schou* som Formand af Københavns Afdelingen.

I mange Aar har han arbejdet utrættelig for Bevarelsen af Fregatten „Jylland“, og han er nu Formand for Jyllands-Komiteén.

Paa talrige Maader har han virket for og i Marineforeningen, sine Evner som Arkitekt har han stillet til Raadighed ved Udfærdigelsen af Modeller, Konstruktioner og Tegninger, samtidig har han forfattet nogle af vor Forenings mest benyttede, friske Sange, som sikkert vil bevare deres Livskraft langt ind i Fremtiden, i hans formfulde og inspirerende Taler har han fundet Udtryk for det bedste af det, der har baaret Marineforeningen frem.

Men *Marston* har været meget mere for os end alt dette, han har først og fremmest været det gode Eksempel for os paa en varmhjertet, fint tænkende, hjælpsom og vennelsk Kammerat, hans lyse glade Sind har virket opmuntrende og forfriskende, og ofte har han virket forligende, naar Meningerne brødes.

Drivkraften i ham har været hans varme Følelser for Konge, Land og Flag, og skønt Søen ikke blev hans Livsbane, saa har han i sjælden Grad forstaaet Søens Folk, agtet deres Gerning og holdt Hævd over Orlogs- og Koffardimarinens bedste Traditioner og Minder.

Vi skylder derfor *Marston* en dyb og oprigtig Tak for alt, hvad han har betydet for Marineforeningen igennem de mange Aar.

Han nærmer sig nu sit Otium, vi vil gøre vort til, at dette bliver saa lyst og fredfyldt, som han i saa høj Grad fortjener det.

Paul Ipsen.

Meddelelse fra Bladudvalget.

De af Varedirektoratet stadig skærpede Papirrestriktioner har naturligvis ogsaa voldt Udgivelsen af Marineforeningens Medlemsblad mange og store Vanskeligheder. For at opnaa den krævede Besparelse vil det kun være muligt i 1945 at udsende Bladet i 10 Nr. à 8 Sider + et Dobbeltnummer i Sommermaanederne à 12 Sider, ligesom det røde Farvetryk paa Forsiden af Hensyn til Besparelse i Elektricitetsforbruget maa bortfalde.

De seneste Meddelelser fra Bladforlaget gaar dog desværre ud paa, at da Bogtrykkeren skal nedbringe sit Elektricitetsforbrug med 50 %, vil „Under Dannebrog“ antagelig kun kunne udkomme hveranden Maaned, dog, Forhandlingerne herom er endnu ikke tilendebragt, men Medlemmerne maa se den Kendsgerning i Øjnene, at de muligvis først faar næste Nr. af Bladet i April Maaned.

Medlemstilgangen

var i Januar paa 253 Mand, nemlig: Aalborg 7, Birkerød 39, Bornholm 5, Dragør 4, Ebeltoft 2, Fanø 25, Fredericia 11, Faaborg 1, Frederiksberg 7, Frederikshavn 4, Frederikssund 3, Haderslev 1, Hirtshals 13, Holstebro 1, Horsens 2, Hørsholm 1, Hjørring 6, Kerteminde 3, Korsør 14, København 29, Køge 1, Maribo 4, Nordre Birk 7, Nykøbing Mors 2, Nykøbing Sj. 1, Næstved 3, Nyborg 1, Odense 3, Randers 13, Ribe 1, Ringkøbing 1, Roskilde 1, Skagen 2, Silkeborg 2, Skælskør 1, Svendborg 1, Sønderborg 9, Thisted 8 og Vinderup 14.

Det kan samtidig oplyses, at Marineforeningens samlede Medlemstal pr. 31. Januar 1945 var 11.641 Mand. Vi mangler altsaa kun nogle faa Hundrede i at naa Tallet 12.000, og naar vi alle — hele Landet over — lægger os rigtig i Selen, maa vi snart kunne naa dette runde Tal.

Som særlig Opmuntring til den Afdeling, der indmelder Medlem Nr. 12.000, venter den af Marineforeningens Formand udsatte Ærespræmie, en smuk Søofficerssabel af sværdagtige Dimensioner. Sablen er nedarvet i Kommandør *Ipsens* Familie, oprindelig tilhørende den kendte Søofficersslægt *Bjælke* og med Navnet *August Bjælke* indgraveret. (Se Billedet i „U. D.“s Maj Nr. 1944).

Spørgsmaalet er nu blot: naar og af hvilken Afdeling vindes *Bjælkes* Sabel?

Skærtorsdag den 29de Marts Kl. 1500 afholder Københavns Afdelingen sin aarlige Filmsforestilling i Parkteatret, Østerbrogade 79, for Medlemmer med Familie. Der vises den svenske Pragtfilm: *Orlogsmænd* m. m.

Efter Forestillingen Smørrebrødsbord, Bordbestilling til Parkrestauranten, Telf. C. 4048.

Billetter til Filmsforestillingen à Kr. 1.50 faas paa Afdelingens Kontor, Sct. Pauls Plads 10, daglig Kl. 12—14, undtagen Lørdag, i Dagene fra den 19de til den 27de Marts.

Eventuel Aflysning: senest 2 Dage forinden i „Berl. Tid.“, „Politiken“ og „Nationaltid.“.

Bestyrelsen.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Nordre-Birk Afdelingen indviede den 14/1 sin meget smukke og mønstergyldige Marinestue i „Lottenborg“ i Overværelse af Marineforeningens Formand, Kommandør *Paul Ipsen*, Næstformanden, Grosserer *Bønnelycke*, og Distriktsrepræsentanten, Lokomotivfører *Jørgensen* fra Roskilde, samt af Repræsentanter fra forskellige Nabo-Afdelinger. Med megen Smag og Omtanke er der her skabt en virkelig Seværdighed, og i den nye Marinestue, der er opstaaet ved et glimrende Samarbejde mellem Arkitekt *H. G. Olrik* og Afdelingens Medlemmer — samt ikke mindst disse sidstes Fruer — har den unge og initiativrige Afdeling skabt et virkelig Hjemsted for en fasttømret Kammeratskabskreds, saaledes som vi kender det indenfor Marineforeningens Afdelinger Landet over.

Korsør Afdelingen afholdt den 14/1 en vellykket Stiftelsesfest med mange gode Taler. Under særlig højtidelige Former overrakte Formanden, Lokomotivfører *Volmann Hansen*, 25 Aars Emblemet til Afdelingens Jubilarer, hvorefter Festen afsluttedes med et muntret Bal.

Bogense Afdelingen afholdt Generalforsamling den 21/1. Formanden, Ingeniør *Vestergaard*, indledte sin Beretning med en Mindetale over den unge *Roman Hansen*, som omkom paa saa tragisk en Maade.

Medlemstallet er nu 69, og alle Valg var Genvalg. Generalforsamlingen afsluttedes med en Dans og Auktion over Pakker, skænket af Afdelingens Damer.

Birkerød Afdelingen indviede med stor Deltagelse den 21/1 sit Flag ved en smuk Festlighed. Marineforeningens Formand, Kommandør *Paul Ipsen*, der sammen med Næstformanden, Grosserer *Bønnelycke*, var kommet til Stede, holdt selve Indvielsestalen. Marineforeningens Drengorkester medvirkede ved den smukke Fest, og Naboafdelingerne i *Hørsholm-Rungsted* og *Nordre-Birk* bragte den nye Afdeling deres Hilsen og Lykønskninger. Til *H. M. Kongen* og Marineforeningens Æresformand, *Kronprinsen*, afsendtes telegrafiske Hilsner, ligesom Svar herpaa modtoges under stor Jubel. Endelig forevistes Flaadefilmen, og efter Middagen var der Bal paa Dækket, idet Salen var smukt dekoreret som Agterdækket paa en Orlogsmænd.

Vordingborg Afdelingen skænkede sin meget afholdte og energiske Formand, Købmand *Otto Petersen*, et meget smukt Billede paa hans 40 Aars Fødselsdag. Det var et Maleri af Mineskibet LOSSEN, hvori Formanden havde aftjent sin Værnepligt.

I den Anledning var hans gamle Chef fra LOSSEN, Kommandør *Ipsen*, sammen med Afdelingens Bestyrelse med Damer inviteret til en smuk og fornøjelig Fest i Hjemmet den 27/1.

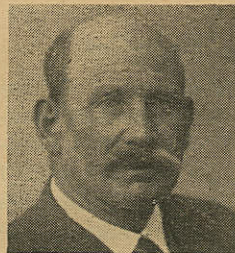
Maribo Afdelingen afholdt sin aarlige Generalforsamling den 1/2. Salen var smukt dekoreret med Signalflag og store Tegninger efter Forfatteren *Axel Thiess* Skitser og paa Bordet stod en Model af „Hejmdal“. Beretning og Regnskab godkendtes, og alle Valg blev Genvalg, idet Bestyrelsen dog i Stedet for afdøde Maskinmester *Houghton Larsen* suppleredes med Trikotagehandler *Gunnar Hansen*.

Fredericia Afdelingen afholdt den 2/2 sin aarlige Generalforsamling. Formanden, Mejeribestyrer *E. Larsen*, nævnte i sin Beretning, at Hovedbestyrelsens Forretningsudvalg havde søgt nærmere Oplysninger om Arrangement af det aarlige Sendemandsmøde i *Fredericia* i Aar. Afdelingens Medlemstal var steget fra 143 til 185. Alle Valg var Genvalg. Det vedtoges at arbejde paa Indretning af en Marinestue, hvortil Forberedelserne allerede var i god Gang.

Fanø Afdelingen afholdt den 4/2 Stiftelsesfest paa Hotel Nordby med ca. 130 Deltagere. I sidste Øjeblik lykkedes det Marineforeningens Formand samt Formanden for og Medlemmer af *Esbjerg* Afdelingens Bestyrelse med Damer at komme over til Øen i en lille Fiskerbaad i haard Snestorm, da Færgen stod paa Grund.

Efter at Kommandør *Ipsen* havde hejst Flaget med mande Ord om nøje at overholde vort højtidelige Flagceremoniel, bød Formanden for vor nye Fregat, Skibsbygmester *Christoffersen*, Velkommen og lovede, at Afdelingen hurtigt vilde vokse langt ud over de nuværende 80 Medlemmer. Trods alle Tidens Vanskeligheder fik Dagen det smukkeste Forløb, stærkt nationalt præget og baaret oppe af Fanøboernes djærve Sømandssind. Der indløb hjertelige Hilsener fra *H. M. Kongen* og fra *Kronprinsen*.

Frederiksberg Afdelingen afholdt ordinær Generalforsamling den 6/2. Under Dirigenten, Branddirektør *Stæhr-Johansens* myndige Ledelse gled alt smertefrit. Alle Valg blev Genvalg, og Aftenen sluttede i god Stemning om Smørrebrødsbordet.

Løgstør Afdelingen, een af vore yngste Afdelinger, har den 23/1 haft den Sorg at miste sin afholdte og energiske Formand, Installatør *Oskar Hall*.

Hall var Medstifter af Hirtshals Afdelingen og mangeaarig Næstformand her, og det faldt derfor kun naturligt, at han ved sin Flytning til *Løgstør* straks deltog i Arbejdet for Marineforeningens Sag i denne By, og at han ved Afdelingens Stiftelse valgtes til dens Formand.

Oskar Hall begravedes den 31/1 under stor Deltagelse — ikke mindst fra Marineforeningen, hvis Medlemmer med Flaget i Spidsen viste deres Formand den sidste Ære.

Store-Heddinge Afdelingen begravede den 1. Januar under stor Deltagelse fhv. Skipper *Jens Søren Petersen* fra Rødvig. Marineforeningen paraderede med Flaget ved Graven.

Faaborg Afdelingen. Den 5/1 begravedes et afholdt Medlem af Marineforeningen, *Carl Sonnenberg*, fra Faaborg Kirke. Marineforeningens Flag paraderede ved hans Baare og sænkedes over hans Grav.

Nykøbing M. Afdelingen mistede den 8/1 et af sine ældste og mest interesserede Medlemmer, Trafikassistent *C. F. Drachenberg* — den sidste direkte Ætling af den navnkundige Søfarer *Chresten Jacobsen Drachenberg*, som døde i Aarhus i 1772 — 146 Aar gammel.

Ved Baalfærden bragte Afdelingens Formand, Skibsfører *Mouritzen*, fra Kammeraterne i Marineforeningen en sidste Hilsen til den gamle Orlogsgast og Sejlsportsmand.

Ære være deres Minde.

Fra Hav og Havn.

Med sagkyndig Støtte fra Nationalmuseet bliver der foretaget en indgaaende Undersøgelse af den historiske Slotsø i Nakskov Fjord. Paa Øen, der ikke tidligere har været undersøgt af Fagfolk, findes Ruinerne af Slottet Engelborg, som Kong Hans anlagde i 1510 som Værn mod Lybækkerne, samt Resterne af et Skibsværft, som Kong Hans ogsaa anlagde, og som senere Christian IV gjorde til et af Datidens største Orlogsværfter. Udgravningen foretages af Elever fra Nakskov Gymnasium under Tilsyn fra Nationalmuseet.

(Danmarksposten).

*

Emile Robins Legat til den Redningsbaadsbesætning, der under Forsøg paa at redde Skibbrudne udsætter sig for størst Fare, er for Aaret 1944 tildelt Mandskabet ved Redningsstationen *Sæby* som Belønning for Redning af 4 Skibbrudne fra et minesprængt Skib den 12. November. Baadformanden maatte bl. a. med Line om Livet springe i Søen for at komme til at slaa en Line om de 4 Søfolk, som paa den Maade blev halet ombord i Redningsbaaden.

*

Sognepræst *Appelberg* i Ringkøbing, der tidligere har været Lærer ved Navigationsskolen i Philadelphia og i sin Ungdom har sejlet som Styrmand, har nu i sin Præstegaard begyndt en Aftenskole med Undervisning i Søfartskundskab og Sprog. Tilslutningen er blevet saa stor, at der er 40 Deltagere, fordelt over to Kursus.

Iøvrigt er der i Ringkøbing det Særsyn, at Sørenen blandt sine Medlemmer tæller en Præst, nemlig Pastor *Appelberg*.

Pastor *Appelberg* er et interesseret Medlem af Marineforeningen.

En gammel Orlogsmands Endeligt.

Under den haarde Vinterstorm i Slutningen af Januar Maaned i Aar skete der en alvorlig Spøulykke i Kattegat mellem Mariagerfjord og Fornæs. Det var den danske Sandpumpedamper „Holger“ af København, der forliste med 7 Mands Besætning. En Jolle med Kaptajnens og Styrmandens stivfrosne Lig er drevet ind paa Djurslands Nordkyst, ligesom der senere er fundet flere Lig. Man er dog ganske uden Kendskab til de nærmere Omstændigheder ved „Holger“s Forlis.

Det forulykkede Skib var i sin seneste Skikkelse ikke kendt af ret mange, og kun faa anede, at dette lave, brede Arbejdsfartøj havde kendt straalende Dage som Orlogsskib.

I 1873 søsattes Kanonbaaden „Falster“ fra Orlogsværftet. Deplacementet var paa 390 Tons og Maskineriet paa 500 HK. Armeringen bestod oprindeligt af 1 Stk. 10 Tommers Forladekanon samt 2 Stk. 4 Pd.s riflede Kanoner — senere hen ændredes Armeringen til 1 Stk. 57 mm P.K. og 6 Stk. 37 mm Revolverkanoner. „Falster“ tjente i mange Aar hovedsagelig som Skoleskib for Søværnets Ingeniørevskole (S. & M. Skolen), og flere af de Mænd, som i Dag staar i Spidsen for vore store industrielle Virksomheder, har i deres Ungdom tilbragt mangen en Sommer i gamle „Falster“ paa Tøgt i de danske Farvande.

Efter forrige Verdenskrig udrangeredes den gamle Kanonbaad, som under Sikringsstyrken havde haft en kort Renæssance som Vagtskib i Sundet. I 1919 blev den slettet af Flaadelisten og købt af A/S Københavns Mørtelværker, som ved Ombygningen af det gamle Jernskib, hvis Skrog var særdeles velbevaret, fik en udmærket Sandpumper. Under dette Firma Rederiflag har den gamle Orlogsmænd nu endt sine Dage.

H. de L.

Fra Kaperstyrmand til Maanedslieutenant.

Uddrag af Generalkrigskommissær Gustav Grüners Erindringer.

Ved Fuldmægtig, Søløjtnant (R) *Honnens de Lichtenberg*.

(Fortsat).

I August Maaned 1812 var hele Nørrejylland Roflotte, 8 Kanonbaade og 6 Kanonjoller under Premierløjtnant *de Falsens* Kommando, samlet ved Grenaa. Den 18de om Aftenen observerede *Grüner*, der havde Inspektionsvagt, 2 Kutter-Brigge udfor Fornæs, hvor deres Fartøjer var i Land for at plyndre. *Falsen* stod straks til Sø med Flotillen, Kl. 2230 var de kommet den ene engelske Brig paa Kanonskuds Distance, og paa klos Hold optog Løjtnant *Falsen* Kampen med Briggen, der var ganske uforberedt paa Angrebet. Efter 3 Timers Kamp syntes Briggens Ild at være i Aftagende, da dukkede pludselig den anden Brig frem af Mørket og holdt for fulde Sejl ned mod de danske Kanonbaade, som nu blev tvunget til at tage Kampen op med den nye Modstander. Den sidste Brig, som fik flere langskibs Skud, blev ilde tilredt, dens Foremærsstang blev bl. a. skudt ned — imidlertid holdt den østover og trak derved de danske Kanonbaade med, saaledes at disse til Slut mistede Følningen med begge de engelske Skibe.

Humøret var derfor langt nede hos *Grüner* og de andre Kanonbaadskommandører. — „... men som jeg gaar paa Dækket, faar jeg det Indfald, at forsøge en Vovestreg, ved at fuld Hals at raabe: Jeg har Briggen ret Sønder for mig, og det gjorde sin Virkning. Lieut. *Falsen* kendte min Stemme, og raabte tilbage: Hvor har De Briggen Lieut. *Grüner*, jeg vidste Satan, hvor den var og turde ikke videre nøjagtig opgive det, men svarede i en Hast: tillader De jeg styrer Cours efter den, skal De se hvor den er, og holdt ud fra Flotillen uden at faa noget Svar, og styrer sydlig da jeg nogenlunde kunde orientere mig, at Briggen maatte være i den Retning. Lieut. *Linde* fulgte mig som tro Kammerat, og vi lod staa til ved forceret Roning at holde syd efter, og holdt skarpt Udkik, ... omtrent en Time forløb opdagede vi en mørk Plet paa Søen forude om Bagbord, jeg tvivlede ikke paa det var den Brig vi søgte, og efter nogle Minutters forløb kunde vi skimte Briggens Takkelage — og efter en kort tids forceret Roning, naar vi paa kort Canon Skuds Distanse.

Den øvrige Flotille havde vedblevne at styre sin Cours Westlig imod Jydske Kysten, men nu aabnede vi er Ildsvælg og begyndte at bearbejde ham og dundre de bedste vi kunde, som blev eftertrykkeligt besvaret af Briggen, der havde faaet Tid til at ordne den Forstyrrelse, der var overgaaet ham først paa Natten og var vist lykkelig ved at erfare, at han kun havde 2 Canoner i mod sig, men om vi endogsaa skulde stridt Striden ud uden Undsætning var det min faste Bestemmelse, da jeg kunde stole paa *Linde* at entre ham ifald vore Canoner var utilstrækkelige til at bringe ham til at stryge, men efter at vi havde beskudt Briggen i nogen Tid kom *Falsen*, ledet af Canonaden forceret i den Retning for at være med, men nu var vi *Linde* og jeg mellem to Ild, thi den øvrige Del af Flotillen begyndte deres Skydning længe før de var i vores Linie og deres Kugler gik over os hen, som vi virkelig frygtede mere end Fienden.

(Fortsættes).

Ved De at

det gamle Redningsbaadshus ved Torsminde paa Jyllands Vestkyst nu er ombygget til Kirkesal.

MARTS—APRIL 1945

Statens civile Søfartsinstitutioner I.

FYRSKIBSTJENESTEN

Af

Fyrskibsfører, Kaptajn M. TRONDAL

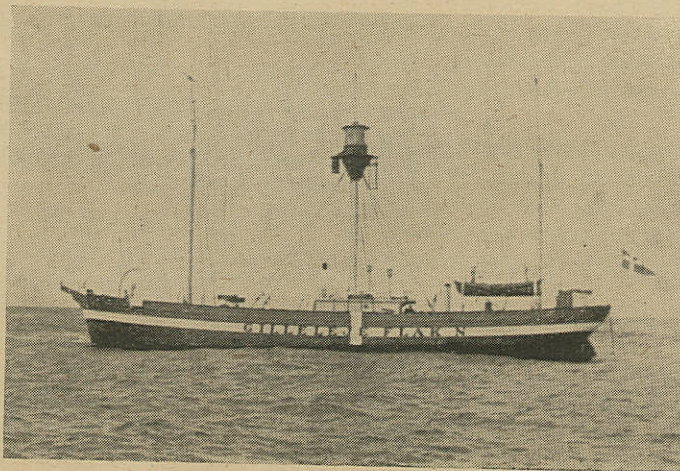
Omkring de danske Kyster — ved de forskellige for Søfarten farlige Grunde og Rev — er Fyrskibene forankret, under normale Forhold 13 ialt.

Fyrskibet med den mest idylliske Beliggenhed er vel nok „Lappegrunden“ Nord for Helsingør. Her er tillige stærk Skibsfart til og fra Sundet, den internationale Vandvej fra Kattegat til Østersø. I Nordsøen er der tre Fyrskibsstationer. Længst mod Vest ligger „Horns Rev“, advarende mod Revet af samme Navn. Her i Nabolaget har vi ogsaa „Vyl“, maaske det ensomt og farligst beliggende af vore Fyrskibe, medens „Graadyb“ danner Anduvningsmærke for Indsejlingen til Esbjerg og er Vejleder for Hurtigruterne paa England og Frankrig. I Østersøen har vi sydligst „Gedser Rev“ og i Skagerak nordligst „Skagens Rev“. I Kattegat — ved Læsø, Anholt og Schultz's Grund — samt i Store Bælt er Resten af Fyrskibene placeret.

Alle Skibene er bygget stærkt og solidt af Egetræ paa danske Skibsværfter — de nyere i Faaborg. De danske Fyrskibe er rødmaalede med et hvidt Kors udenbords (dannebrogsfarvede), heri er Stationens Navn malet med sorte Bogstaver, og de fører Splitflag med Fyr- og Vagervæsenets specielle Mærke: Anker og Krone i Guld, anbragt i øverste røde Felt nærmest Flagspillet.

Fyrskibenes Hovedopgave er som de yderste Forposter ved Indsejling til og Gennemsejling af vore Farvande, at vejlede Skibsfarten. Dette sker om Natten ved et stærkt Linsefyr med elektrisk Lyskilde, anbragt paa Toppen af Fyrmasten, og i Taage ved Signal fra en Luftsirene i Forbindelse med kontinuerlige Radiopejlsignaler. De fleste Fyrskibe er forsynet med Radiotelegraf- og Telefonstation og har flere Opgaver af rednings- og sikkerhedsmæssig Art, ligesom der foretages meteorologiske og hydrografiske Observationer m. v.

Bemandingen bestaar i de større, motorfremdrevne Fyrskibe af 2 Førere — Mænd med Skibsføreruddannelse og som Regel Reserveofficerer i Søværnet —, 2 Maskinister, 2 Radiotelegrafister, der tillige gør Matrostjeneste, 1 Skibskok, 2 Overmatroser og 2 Matroser, hvoraf den ene som Reservekok sørger for Madlavningen under Kokkens Landlov; 11 Mænd i det hele, hvoraf der stadig er 7 Mand til Tjeneste om Bord. De, i Forhold til Skibenes Størrelse, meget svære Ankerkæder og Spil fordrer i haardt Vejr og under vanskelige Forhold megen og haandfast

Betjening, ligesom de store Forsynings- og Redningsbaade skal kunne sættes ud og hejses i paakommende Tilfælde. Der er i det hele fuldt op af Arbejde om Bord, selv om Dagliglivet om Bord ikke præges af det haarde Slid. Skibet med alt Tilbehør af forskelligt Gods, Maskiner og Apparater, fordrer dagligt Tilsyn og Vedligeholdelse, for at alt kan være i Orden og intet svigte. Skibsfarten venter — med Rette —, at Fyrskibet Dag og Nat Aaret rundt kan udføre sine Funktioner og afgive reglementerede Signaler. Desuden holdes der Udkig Døgnet rundt med Vejr og Vind, ja, med alt hvad der sker indenfor Synsvidde. Vagterne er inddelt saadan, at der er 1 Mands Udkig om Dagen og 2 Mand om Natten, idet intet i og udenom Stationen maa undgaa en Fyrskibs-Vagtmands Opmærksomhed.

Tjenesten, Vagterne, det daglige Arbejde i et saadant, efter sin Opgave stilleliggende Skib, kan for udenforstaaende synes ensformig og kedsommelig. Men Tiden gaar i Reglen for de fleste forbavsende godt — her som overalt, hvor Regelmæssighed og System er fremherskende. Maaltiderne falder paa Klokkeslet, og Kosten er god, omend lidt ensformig.

Vind og Vejr skifter hyppigt og giver rigelig Afveksling i den daglige Ensformighed, men selvfølgelig vil en Kværlant eller den, der er disponeret for Søsyge eller Melankoli, ikke holde ud ret længe i et Fyrskib, selv om vor Tids Radiosendelser har revolutioneret Fyrskibsmandens afsondrede Tilværelse. Fritiden om Bord udnyttes til forskelligt Haandværksarbejde, Brevskrivning og Læsning, idet de fleste Fyrskibe har en stor Bogkasse fra Søfartens Bibliotek.

Postforbindelse med Forsyning af Gods, Proviant m. v. sker pr. Damper eller Baad op til 4 Gange om Maanednen. Nordsøskibene dog kun 2 Gange. Med samme Forbindelse skifter ogsaa Landlovsholdene, efter en Maanedes Tjeneste følger nemlig 14 Dages Landlov. De allerfleste af Fyrskibspersonalet er gifte Folk, saa Landgangsdagene er selvsagt det store Lyspunkt i Tilværelsen og imødeses med Forventning og Glæde baade af den, der gaar i Land, og af Familien derhjemme.

Præger nu Fyrskibstjenesten sin Udøver? — Maaske til en vis Grad. Dog ikke som i ældre Tid, da Landlov og Kommunikation var sjældnere. En ældre Sømand, der havde tilbragt 35 Aar i Fyrskibe, udtalte ved sin Afgang: „De første 30 Aar var de værste, siden gik det bedre.“

For Fyrskibsmanden af i Dag er Radiofoniusendelserne den store Hjælp og Adspredelse under de lange, ensomme og afsondrede Vagter.

FRA HOVEDBESTYRELSEN

Til vor Æresformand *Kronprinsens* Fødselsdag den 11te Marts sendte Marineforeningen en Blomsterhilsen, ligesom Hovedbestyrelsen, der paa denne Dag var samlet til Møde, afsendte en skriftlig Lykønskning.

Marineforeningens Formand har i den Anledning fra *Hans kongelige Højhed* modtaget et Takkebrev med en hjertelig Hilsen til alle Marineforeningens Medlemmer Landet over.

Sendemandsmødet 1945.

Paa Grund af Forholdene har Marineforeningens Hovedbestyrelse eenstemmigt besluttet at aflyse det ordinære Sendemandsmøde, der var tænkt afholdt i Fredericia i Maj Maaned.

Den 2den April — Aarsdagen for Slaget paa Reden — nedlagde Marineforeningens Formand sammen med Næstformanden som sædvanlig en Krans paa Heltegraven paa Holmens Kirkegaard.

Meddelelse fra Bladudvalget.

Til Oplysning og Imødegaelse af eventuel Kritik skal det meddeles, at UNDER DANNEBROGs øjeblikkelige Format, Papirkvalitet, manglende Forside og Farvetryk m. m. alt sammen er affødt af Vareforsyningsdirektoratets for Tiden gældende Papirrestriktioner og Sparebestemmelserne vedrørende Elektricitetsforbruget, hvilke sidste ogsaa er Skyld i, at Medlemsbladet indtil videre kun kan udkomme hver anden Maaned.

Registeret over de danske Kirkeskibe.

Pastor *Strunges* Artikler om danske Kirkeskibe i Medlemsbladet for November og December i Fjor har sammen med Musæumsinspektør *Hermansens* Artikel om samme Emne i Sømandsmissionens Julebog 1944 vakt megen stor Interesse for en Indsamling af Oplysninger om Skibsmodellerne i de danske Kirker.

Kronborg-Musæet, Søfartens og Marinens Biblioteker samt *Indenlandsk Sømandsmission* har sluttet op om Tanken, ligesom *Hovedbestyrelsen* har tilsagt *Marineforeningens* fulde Støtte til Arbejdet med Registreringen af alle danske Kirkeskibe.

Netop i disse Dage er der tilsendt Afdelingsformændene nogle Spørgeskemaer — og flere kan om ønskes rekvireres fra Hovedkontoret — saaledes at de indledende Undersøgelser nu kan paabegyndes, og hertil forventer den nedsatte Komité, at *Marineforeningens* Medlemmer Landet over vil give en hjælpende Haand.

Alle Kirker indenfor vore 82 Afdelingers Omraade skal undersøges. Findes der eet eller flere Kirkeskibe, skal et af de udsendte Skemaer udfyldes for hvert enkelt Fartøj. Skemaerne sendes fra Afdelingerne til Hovedkontoret, og de ender til Slut paa Søfartsmusæet paa Kronborg, hvor det indsamlede Materiale vil blive bearbejdet af sagkyndige.

Marineforeningens Bistand i Kirkeskibssagen tænkes udført paa den Maade, at f. Eks. Afdelingernes ældre interesserede Medlemmer slaar sig sammen om en sagkyndig Vurdering af Byens og dens nærmeste Omegns Kirker, medens nogle af de yngre Medlemmer paa Cykleture gennemtrawler Omegnens Kirker. Maalet er i første Række ved Besøg i hver eneste dansk Kirke at undersøge, om der findes et Kirkeskib — og i bekræftende Fald, da at meddele de nærmere Oplysninger herom.

Gennem Arbejdet med Indsamling af Oplysninger om de, ofte gamle, nationale og kulturhistoriske Husflidsarbejder, som disse Skibsmodeller repræsenterer, samt ved Undersøgelse af de Skikke og Ceremonier, som i mange Tilfælde knytter sig hertil, kan *Marineforeningens* Medlemmer medvirke til at sikre Eftertiden en Viden og Forstaaelse om gammel dansk Kultur gennem Dannelsen af et enestaaende Register over Skibsmodellerne i vore Kirker.

Medlemstilgangen

var i Februar paa 114 Mand, nemlig: Aabenraa 1, Aarhus 3, Birkerød 7, Bornholm 1, Bogense 1, Brande 5, Dragør 1, Faaborg 1, Fanø 3, Frederiksberg 6, Frederiksværk 4, Haderslev 3, Helsingør 3, Hirtshals 3, Holbæk 1, Holstebro 3, Herning 3, Hørsholm 2, Kerteminde 2, Kolding 2, Korsør 2, København 12, Lemvig 2, Mariibo 3, Middelfart 5, Møen 1, Nykøbing Falster 2, Nykøbing Sj. 1, Næstved 3, Odense 3, Ringe 3, Ringkøbing 3, Roskilde 1, Rudkøbing 2, Slagelse 1, Svendborg 9, Struer 2, Varde 1, Vejle 2 og Vordingborg 1.

I Marts Maaned har Tilgangen af nye Medlemmer været paa 144 Mand, som fordeler sig saaledes: Aabenraa 4, Aalborg 12, Assens 2, Birkerød 5, Dragør 1, Esbjerg 1, Fakse 1, Fredericia 13, Frederiksberg 5, Frederikshavn 6, Frederiksværk 2, Helsingør 14, Herning 1, Hjørring 3, Holbæk 1, Hørsholm 1, Kolding 2, Korsør 1, København 20, Nakskov 9, Nordre Birk 25, Odense 2, Præstø 2, Ringe 2, Rudkøbing 1, Sejerø 1, Svendborg 3, Viborg 2 og Vordingborg 2.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Maanederne Februar og Marts har som sædvanlig staaet i Generalforsamlingernes Tegn. Desværre nøder den knebne Plads os til kun at bringe nogle meget korte Fakta som Uddrag af de mange fyldige Referater, der er indsendt til Redaktionen.

Møen lagde for den 4. Febr. Medlemstallet er nu 97. Nyvalgt til Bestyrelsen blev Installatør *Balle*, der samtidig valgtes til Formand, samt Pakhusforvalter *Egon Petersen*.

Københavns Afdelingens Generalforsamling dirigeredes af Mester *Holst*. Matros-Kvartermester *A. Andersen* indvalgtes i Stedet for *Arne Holst*, som er overgaaet til Birkerød. Til Opretholdelse af *Musikkorpset* vedtoges en Kontingentforhøjelse paa 3 Kr. *Hoffmann* fik overrakt et Bordflag — han havde i det forløbne Aar indmeldt 100 Mand i Afdelingen.

Frederiksberg Afdelingen afholdt sin første Generalforsamling den 6/2. Medlemstallet er 122. Paa det kommende Aars Program er noteret: en Bødekasse, samt Oprettelse af en Marinestue og et Skyttelav.

Lenvig. Til Bestyrelsen nyvalgte *Lars Jensen*, Thyborøn. Medlemsantal: 280. Afdelingens Formue er paa 1840 Kr., GEORG STAGE Fondet 384 Kr. og Minebøssen 274 Kr. Under *Eventuelt* havde flere Ordet for at give Udtryk for deres Tro paa Marineforeningens nationale Opgaver i Fremtiden.

Kerteminde. Overskuddet fra en Pakkefest uddeltes sammen med Minebøssens Indhold, ialt 180 Kr., til Enker efter Fiskere og Søfolk fra Kerteminde og Omegn. Et Medlem, Maskinsmed *Paul Hansen*, overrakte som Gave til Afdelingen en af ham selv udskaaet meget smuk Flagmast i Asketræ med forskelligt Tilbehør skaaret i Ben.

Brande. Regnskabet sluttede med et Overskud paa 203 Kr. Til Bestyrelsen nyvalgte fhv. Lokomotivfører *Emil Nielsen*.

Randers Afdelingens Formand hæftede sig i sin Aarsberetning særlig ved Afdelingens 25 Aars Jubilæum og Sendemandsmødet som Aarets to store Begivenheder. Medlemstallet er 310. Nyvalgt til Bestyrelsen blev *H. Becher*. Ogsaa for Afdelingens Legatfond, Skyttelav og Sommerhus blev der aflagt Beretning.

Faaborg tæller nu 131 Medlemmer. Til Bestyrelsen nyvalgte Chauffør *W. Jørgensen* og Automobilforhandler *M. P. Jørgensen*. Der fremsattes Forslag om Fanevagt ved Medlemmernes Begravelse og Ønsker om flere Foredrag med Lysbilleder.

Præstø Afdelingen tæller efter 1 Aars Forløb nu 64 Medlemmer. Alle Valg var Genvalg.

Hørsholm/Rungsted sluttede sit Foreningsaar med et Medlemsantal paa 86 Mand. Der arbejdes stærkt paa Oprettelse af en Marinestue. Jernstøber *Tang Holbek* udnævntes til Æresmedlem. Af en særlig Julefond er udbetalt 100 Kr.

Hjørring vedtog paa sin Generalforsamling den 18/2 et Regultativ for den nye Minebøsse, hvis Midler skal gaa til velgørende Formaal.

Køge vedtog en mindre Ændring i § 5 i Afdelingens Vedtægter omhandlende Valg af Bestyrelsesmedlemmer. Nyvalgt blev Skibsprovianteringshandler *P. Christensen*, ligesom Restauratør *Chr. Pedersen* blev valgt til Kasserer.

Holstebros Formand, Ingeniør *Bendix*, meddelte ved Generalforsamlingen den 18/2, at Afdelingen talte 80 Medlemmer — Kassebeholdning 445 Kr.

Marineforeningens Skyttelav — København — holdt en prisværdig kort Generalforsamling, hvor Beretning og Regnskab godkendtes. *Lods Landts smukke Maleri af Kongeskibet „Dannebrog“* blev vundet paa *Lodseddelen Nr. 379*.

Løgstør mindedes sin afdøde Formand, Installatør *Hall*, til hvis Efterfølger Matros *Jens Harbo* valgtes. Til Bestyrelsen nyvalgte Brofoged *Mouritzen*, Aggersund.

Korsør Afdelingens Formand gjorde i sin Aarsberetning den 24/2 Rede for Anlæggelsen af Marinegraven paa Korsør Kirkegaard, i Bidrag hertil var der ialt indkommet 4645 Kr. Generalforsamlingen udnævnte *Chr. Clasen* til Æresmedlem af Afdelingen.

Rudkøbing vedtog den 24/2 at oprette et GEORG STAGE Fond og hertil straks at overføre en Restkapital fra Indsamlingen til Restaurering af Kirkeskibet i Rudkøbing Kirke.

Det vedtoges tillige at gaa ind for, at UNDER DANNEBROG, naar Tiden er inde, bør overtages for Marineforeningens egen Regning.

Middelfarts Medlemmer indsamlede ved den aarlige Generalforsamling 110 Kr. til Vedligeholdelse af en ilanddreven Sømands Grav. Til Bestyrelsen nyvalgte Salgschef *J. Chr. Petersen*.

Kalundborg. Beretning og Regnskab godkendtes. Genvalg. Et Udvalg til Dannelse af Skyttelav nedsattes.

Esbjerg valgte Afdelingens første Formand, Overbetjent *Thielfold*, og den mangeaarige Kasserer, Styrmand *S. Johansen*, til Æresmedlemmer. Til Kasserer nyvalgte *Borgen Poulsen*.

Kolding. Som i de fleste Afdelinger indledede Formanden Generalforsamlingen med i varmtføjte Ord at mindes de danske Søfolk og Fiskere, som har sat Livet til under Udførelsen af deres farefulde Gerning. Den mangeaarige Flagmand, Overtoldbetjent *Schönheinz*, udnævntes til Æresmedlem. Endelig indsamledes 300 Kr., som skal bruges til Afdelingens 30 Aars Stiftelsesfest til næste Aar.

Viborg valgte Installatør *Viggo Petersen* til nyt Medlem af Bestyrelsen. Spørgsmaalet om Oprettelse af en Marinestue var atter paa Tale — men udsattes indtil videre.

Bornholm vedtog at lade anlægge en Fællesgrav paa Rønne Kirkegaard, hvor alle de ukendte, som driver i Land paa Bornholms Kyster, kan blive jordet. Afdelingen har en Formue paa 4880 Kr. samt *Knud Lunds Mindelegat* paa 2500 Kr. og 775 Kr. i Fonden „Vedligeholdelse af ubekendte Sømands Grave“. Der bevilligedes 75 Kr. til *Bombøbøssen* og 100 Kr. til en druknet Kammerats Hustru — endvidere gav en Indsamling til en Sømandsenke 283 Kr.

Struer tæller 76 Medlemmer, hvilket er en Fremgang paa 13. Diskussion om Afdelingens Love og Medlemsbladet.

Ringe melder om Genvalg paa Generalforsamlingen d. 25/2.

Hadsund er nu paa 73 Mand, hvoraf godt Halvdelen mødte til Generalforsamlingen den 26/2. Denne forløb glat og smertefrit, men for første Gang blev Flaget nedhalet og Køjerner udgivet allerede ved 4 Glas.

Nakskov. Ved Generalforsamlingen den 3/3 overrakte Formanden under højtidelige Former 25 Aars Emblemet til Bankdirektør *Østergaard* og Blikkenslagermester *A. Rasmussen* — det var første Gang, Uddelingen fandt Sted i Nakskov.

Roskilde Afdelingens Formand bød den 4/3 de i Aarets Løb indmeldte 15 nye Medlemmer særlig Velkommen. 25 Aars Jubilarerne var Afdelingens Gæster ved den efterfølgende Spisning, hvorunder Formanden under højtidelige Former overrakte de paagældende 25 Aars Emblemet.

Herning Afdelingens Formand udtalte ved Generalforsamlingen den 4/3 nogle smukke Mindeord over Afdelingens Distriktsrepræsentant, afdøde Konsul *Anton C. Nielsen*, Aarhus. Bestyrelsen blev udvidet fra 5 til 7 Mand, og Afdelingen tæller nu 103 Medlemmer.

Svendborg Afdelingens Formand kunde ved Generalforsamlingen den 17/3, som forløb ualmindelig hurtigt, oplyse, at Afdelingen har et Medlemstal 216. Kassereren fik Generalforsamlingens Anerkendelse for sin gode Ledelse af Afdelingens Økonomi — hvorefter man sluttede Aftenen med kammeratligt Samvær.

Horsens holdt Generalforsamling den 25/3 med stor Tilslutning. Dommer *Skovgaard* dirigerede, og Formanden rettede en særlig Velkomst til de nye Medlemmer, der ved

denne Lejlighed for første Gang var til Stede. Nyvalgt til Bestyrelsen blev Installatør *Alf Wiedemann*.

Ringsted Afdelingen holdt ligeledes Generalforsamling den 25/3. Under de alvorlige Forhold har Afdelingen haft et stille Aar — den sender en Hilsen til alle Kammeraterne Landet over.

Køge Afdelingen afholdt sin aarlige Stiftelsesfest ved en Middag den 18/3, hvortil Afdelingen ydede et Tilskud til hver Kuvert. Den vellykkede Aften sluttede med en Svingom til Harmonikatoner.

Vordingborg Afdelingen afholdt den 11/3 en „Koneaften“ med Pakkefest og mange morsomme Konkurrencer. Fra Forsamlingen, der talte ca. 150 Mennesker, afsendtes et Lykønskningstelegram til Marineforeningens Æresformand, Hs. kgl. Højhed *Kronprinsen*.

Under meget stor Deltagelse begravedes paa Randers Kirkegaard den tidligere Lodsformand ved Randers Fjord Lodseri, Reserveløjtnant *Rasmus Nielsen*. Ved Graven bragte *Randers* Afdelingens Formand den gamle Sømand en sidste Hilsen og en Tak for hans Trofasthed mod Land og Flag samt Kammeraterne i Marineforeningen, hvorpaa Afdelingens Flag sænkedes over Graven.

Middelfart Afdelingen har mistet et af sine mest trofaste Medlemmer, Toldopsynsmand *Henrik Jensen*, Strib, der den 4/2 afgik ved Døden, 67 Aar gammel.

Den 10/3 begravedes den 87-aarige Havnefoged *Niels Nielsen* i *Vordingborg*. 6 af Marineforeningens Medlemmer stod Æresvagt ved Kisten, ligesom Kammeraterne bar den gamle Søulk til den sidste Ankerplads. Her bragte Afdelingens Formand en sidste Hilsen, og Flaget sænkedes over Graven.

Ære være Deres Minde!

I November 1944 drev Liget af en ukendt Sømand i Land ved *Middelfart*, hvor det blev jordet paa Kirkegaarden.

Marineforeningen i *Middelfart* har nu sørget for, at den ukendte Sømands sidste Hvilested er sat i Stand og forsynet med en smuk hvid Marmorsten med følgende Inskription:

Tavs og ukendt kom du i Land
Navnet kun findes paa Himmels Strand.

Fra Hav og Havn.

Europæisk Rekord i Dybdedykning.

sattes den 14. December 1944 i Stockholms Skærgaard af Teknologen *A. Zetterstrøm*, som gik ned til 110 Meters Dybde. Den tidligere Rekord var paa 104 m, den var sat i England, og den største Dybde, der hidtil var naaet i Sverige, var paa 80 Meter.

Ved Dykningen anvendtes den af *Zetterstrøm* selv opfundne Metode at erstatte Luften med syntetisk Gas (Syntesgas) med stort Indhold af Væde.

Dykningen udførtes fra den svenske Flaades Bjergningsfartøj „*Belos*“ under Marineforvaltningens Ledelse.

Sv. Sjøf. Tids. Nr. 52/1944.

Danmarks ældste Sejlskib solgt.

Danmarks ældste, og som man regner med ogsaa Verdens ældste Sejler, Galeasen „*Trelholm*“, der for godt 200 Aar

siden er bygget i Nakskov, er af Kaptajn *Clausen* solgt til Fabrikant *Børge Bøjl*, Søborg.

Navigationkursus.

Rundt om i Landet er der stor Interesse for Navigationsundervisning, og der har i Vinter været oprettet flere private Kusus. I *Middelfart* har saaledes en Snes Medlemmer af *Middelfart* Sejlklub arrangeret et saadant Kursus med Havnefoged *Madsen* som Leder. Man har gennemgaaet det Pensum som kræves til Kystskippereksamen.

Et Navigationskursus i *Allinge*, som i Vinter har været afholdt under Ledelse af Fyrpasser *Juul Hansen*, er nu afsluttet. Af de Elever, der har deltaget i Undervisningen, kan de fem indstilles til Kystskippereksamen.

En dramatisk Optakt.

Da vi fra *Esbjerg* med Marineforeningens Formand i Spidsen den 4' Februar satte Kurs mod Færgelejet i *Esbjerg* for at gaa om Bord i Færgen til *Fanø*, var Vejret egentlig ganske godt, men i Løbet af kort Tid stod Himmel og Hav i eet i et blændende Snefog, og den skønne Ø derovre forsvandt helt — tilmed kom der Meddelelse om, at *Fanøfærgeren* sad fast lige udenfor Lejet paa *Fanø*, og Udsigterne til at komme fri foreløbig var smaa, da Vandet daarlig nok havde skiftet til Flod.

Humøret sank under 0, men Kommandøren var Mand for at faa det op igen — hans: „det gaar nok altsammen“ indeholdt en saadan Sum af Livsvisdom og Erfaring, at vi begyndte at faa et lysere Syn paa det, skønt vi stadig ikke kunde se mere end en Snes Favne ud fra Kajen.

Imidlertid havde vor udmærkede Kammerat Kaptajn *Brandi* ved Færgefarten faaet *Fanø*afdelingens Formand, *Christoffersen*, i Telefonen, og de drøftede Muligheder og Forslag, saa Traadene glødede, eet var ganske sikkert, Kommandøren skulde til *Fanø*, om de saa skulde svømme ham derover.

Og saa var Løsningen der lige med et! Det var lykkedes at faa en Fiskekutter gjort klar, og før vi fik tænkt os om, var Kutteren „*Charles*“ ved Kajen i *Esbjerg* ført af vor Kammerat *Søren Jensen*, og nu kunde vi begive os ud paa den endnu ukendte Rejse til den kære Ø.

Det hele var nær blevet dramatisk, men nu syntes det, som om de højere Magter havde faaet nok af Dramatik — Vejret bedredes, der var under vor Rejse meget faa Ishindringer, og da vi naaede *Fanø*, havde endog *Fanøfærgeren* skammet sig og var gaaet af Grunden — men nu var det os ligegyldigt.

Det var med et Ansigt, der straaede som en Sol, at „*Stoffer*“ bød Kommandøren og os andre Velkommen, og *Fanø*kammeraterne flokkedes om os, de vidste nok, hvad vi trængte til efter den Dravat.

Og saa gik vi ind til Festen for vor yngste Afdeling — men det er altsaa en anden Historie.

Esbjergmanden.

Hjælp vore Sømands Hustruer og Børn.

Til Fordel for Sømandsmissionens Etablering af Sommerophold for Sømandshustruer og -børn kan der hos Afdelingernes Formænd købes Lodsedler à 1 Kr. til mange værdifulde Gevinster (gode Malerier, en Byggegrund ved *Nykøbing Sj. m. m.*).

Lodsedlerne faas i *København* paa Afdelingens Kontor, *Sct. Pauls Plads 10*, daglig Kl. 12—14 (*Lørdag undtagen*).